

Abonamente:

1 Lună:
10 Lei sau 4 Ruble.
3 Luni:
25 Lei sau 12 Ruble.

Pentru preoți și învățători: prețul jumătate.

ROMÂNIA NOUĂ

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor.

Director: Dr. ONISIFOR GHIBU

Iese în fiecare zi de lucru.

Prim-Redactor: Dr. Ion Matelu.

PLATA
PENTRU RECLAME
după
INVOLALĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Chişinău,
Ulița Gogol No. 39.

Prin cine se face Unirea?

Când noi Românii basarabeni ne pregătim pentru zilele cele mai fericite și mai însemnate în viața poporului nostru, când noi suntem gata să pășim pragul sfântului lăcaș ca să ne închinăm celui mai mare gând al nostru *Unirea*, și când pe cerul nostru se arată și nouri negri care se găsesc să batjocorească sărbătoarea noastră, eu nu pot să nu strig: Fraților de peste Prut! Dați-ne ajutor! Înțelegeți-ne *viața și nevoile noastre!*

Acuma, când se croște soarta românului basarabean, ocărmuirea română trebuie să fie la culmea vremii ca să pricape toate căile adevărate pe care să-și îndrepte lucrul său potrivit cu nevoile și cerințele momentului, ca să puie o temelie sănătoasă pentru o *viață nouă și fericită a întregului neam românesc.*

Dacă teritoriul se ocupă cu arme, sufletul și inima poporului se cucerește cu minte sănătoasă, cu sufletul curat, cu inima plină de iubire și căldură.

Cultura adevărată cu tot bunul și frumusețea sa e mult mai puternică și mai cuceritoare decât baioneta sau sabia. Pe când arma se frânge, *cultura zdrobește ori și ce tărâie*, schimbă nu numai albia râurilor, dar și *viața poporului în tot cuprinsul ei.*

Și de aceea România după baionetele și tunurile sale trebuie să-și trimească la noi și arma sa cea mai puternică, pe care noi toți de mult cu mare dragoste și cu nerăbdare o așteptăm și în care noi credem. Numele acestei arme e — *Cultura.*

Istoria ne dovedește că toate țările, care își alcătuiau viața, bazându-se pe arme, nu numai că nu fereau popoarele, dar le înjugau în robie și întuneric și ca rezultat era — în loc de iubire — ură și blăstăm, în loc de bogăție materială și sufletească — sărăcie și sălbătăcia vieții, în loc de *viață temeinică și vecinică* — *putregai și moarte rușinoasă.*

Pilda o vedem cu ochii. Multe greșeli și păcate a făcut și poporul român în viața sa, dar acum însuși cerul ne binecuvintează viața, ne

arată calea și menirea. Să înțelegem deci toți că a alcătui o *viață nouă e — lucru mare și sfânt.*

Acest lucru poate să-l îplinească *numai cultura adevărată cu apostolii săi vrednici.*

Lucrul mare și sfânt se face de oameni *mari și curați.*

Oameni, cu sufletele și simțirile scârnavă și cu mințile sărace n'au loc la zidirea acestui așezământ.

Nu mai oamenii cari simțesc viața noastră, în tot cuprinsul ei, care cunosc rădăcina și ramurile cu frumusețile și uscăturile noastre, care zac și plâng de aceiași durere, de aceiași nevoie, care au luptat din răsuputeri, zdrobind toate piedicile ca să ajungă la momentul fericit când cu sufletul, plin de bucurie, puternic să îmbrățișeze și să sărute *Icoana Unirii* de care se va bucura toată suflarea românească — numai acești oameni sânt vrednici și îmbrățișând și puternicul întuneric, numai ei sânt vrednici a *cuceri sufletul, inima și viața poporului nostru.*

Nu mai ei sânt vrednici a răsipti temelia falsă a vieții neamului românesc și a clădi o temelie nouă, temeinică pe veci, cheazălind *dreptate, iubire și fericire pentru toți fiii neamului.*

Acești oameni trebuie să treacă Prutul cât mai curând, acești oameni să fie în țara noastră ca rândunelele de primăvară, care aduc bucurie și viața naturii.

Pe acești oameni noi îi așteptăm.

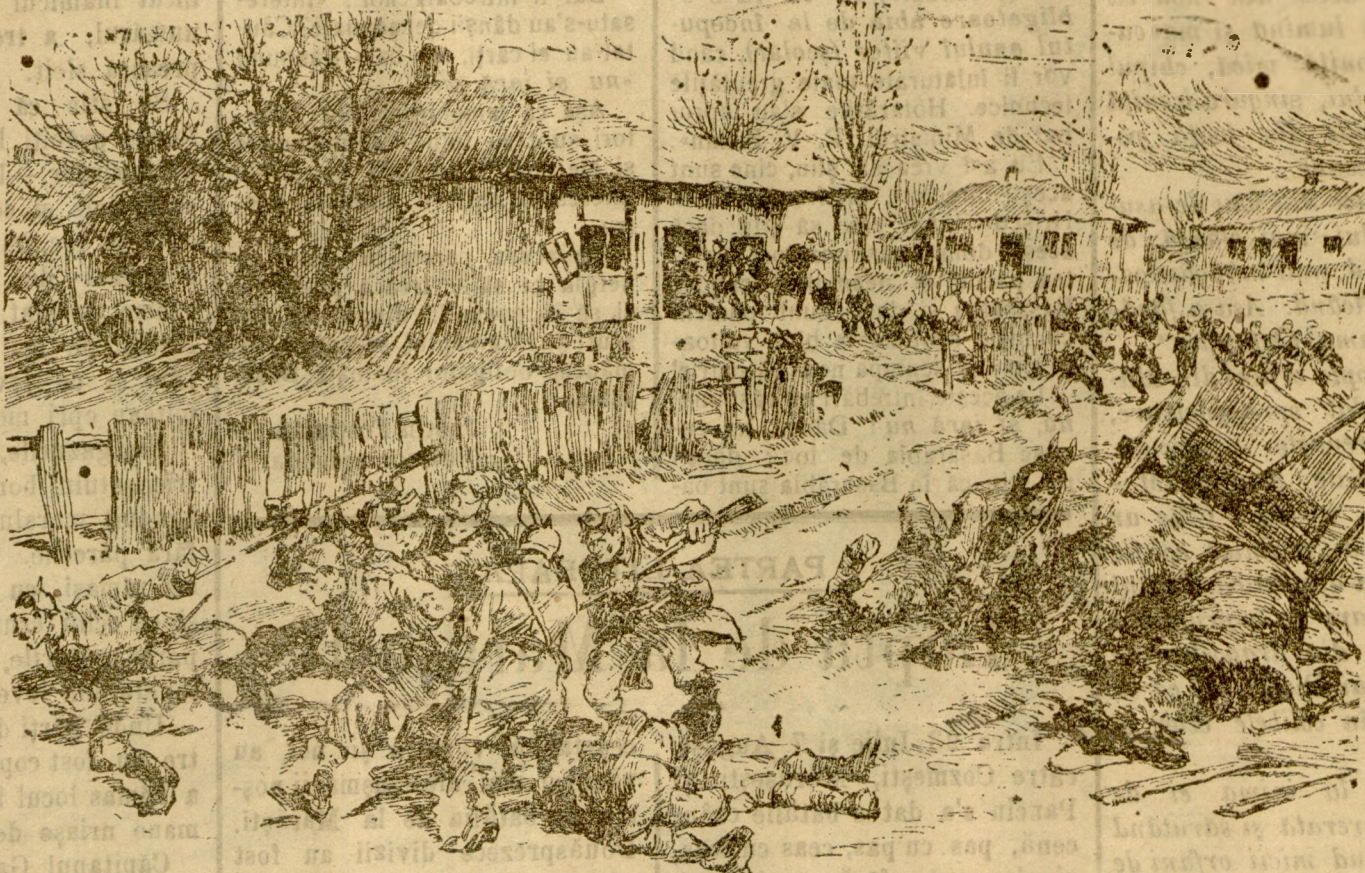
La acești oameni, *cari sânt simbolul nostru*, noi ne închinăm.

Oamenii născuți ca să privească și să înțeleagă viața ca o destrăbălătă petrecere, care simt fericirea vieții în lenea dobitocescă, care socot că destoinicia este în mândria deșartă, care n'au plâns de greutatea și nevoia poporului, care nu s'au închinat și nu iubească *idealul nostru* să rămâie pe loc și să nu treacă Prutul, că destul glod și răs este și pe pământul nostru ca moștenire dela Ruși.

Eu rog, în numele binelui, pe toți care mai au rămășiță de conștiință și simțire să *șadă pe loc*, iar noi cu frații noștri

arată calea și menirea. Să înțelegem deci toți că a alcătui o *viață nouă e — lucru mare și sfânt.*

DE LA MĂRAȘEȘTI

Vitejii noștri în năvala lor din Iulie 1917 scot din mâinile Nemților satele cari au îndurat cele mai grele chinuri din partea dușmanului. Sărmanii țărani primesc cu lacrimi în ochi pe voinicii cari le aduc mântuirea.

vrednici vom liniști și vom lumina poporul nostru cu care vom și zidi *Casa noastră sfântă* în care, după pocăință, îi vom primi și pe cei răi.

Pe această cale trebuie să meargă politica și lucrul românesc, ca *viața în România-Nouă să fie iubită și dorită de toți.* Altfel se surpă visurile noastre sfinte.

V. Cazactiu

Slobozenia cea adevărată și cea mincinoasă de Virgil Tempeanu

Cu toții năzuim spre libertate. Cu mii de catarge vâlim spre marea libertății și cel ce nu simte și nu prețuiește această năzuință spre independență, ca și cel mai de rând om să aibă dreptul de-a săvârși tot ce poate pentru binele obștesc și al său, înseamnă că nu e om, că n'are inimă, că n'a fost nici odată tânăr, căci libertate înseamnă *viață.*

E cel mai de seamă bun libertatea și merită să jertfească pentru ea toate celele bune și rău. Rușii au ales calea pățaniei și, după mult sânge vărsat, abia încep să se dămirească, că n'au apucat pe calea cea dreaptă, ci pe aceea care duce la slobozenia mincinoasă, căci mincinoasă ca putregaiul a fost libertatea lor.

Veți întreba: Cum să cunoască libertatea cea bună din cea rea? Foarte ușor! Priviți numai la revoluția rusă: *anarhia* e cel mai bun semn.

Nu mai e frâu, legi nu mai sunt, decât una singură: a pumnului celui mai tare. Lipsa

de ascultare de cel mai priecut și mai mare e un semn sigur de falsă libertate, căci *fără legi și dreptate nu poate fi slobozenia.*

Când cel ce nu munceste vine în numele libertății să te despoaie de rodul muncii tale, se cheamă aceasta lege sau dreptate?

Libertatea cea bună spune, că poți să faci tot ce nu vătămă pe altul.

Ea cere deci ordine și ascultare de legi "Doar legea poate da libertatea" a zis un intelept.

Cea mai sigură lege e în inima bună a omului. Ea îi spune: trebuie să faci ce e drept și bine! și numai cel ce ascultă de îndemnul cel bun, nu de poftă urată, e slobod.

Se cade să vă scria o poezie. Cu tâte: Doi cai duceau pe stăpânii lor spre țara slobozeniei. „Ce să mai fac drumul până acolo!“ zise unul „Am să mi svârî stăpânul, să rup frâul și capăt slobozenia de pe acum. Așa facu. Iși aruncă stăpânul slab din spate, rupsese frâul și o porni în goană nebună, răsturnând totul în calea sa.

De la o vreme osteni. Un om rău îi aruncă arcanul de gât, îi puse în gură o frânghie, îl încălecă și-l porni cu harapnicul și-l înpușe cu pînții și așa că în țara libertății nu mai sosi.

Celălalt cal însă se lasă liniștit dus de bunul său stăpân în dorita țară a slobozeniei.

Calul e poporul rus, stăpânul slab sunt conducătorii lui și omul rău — germanul, care-l încălecă și-i răpește slobozenia cea mincinoasă, ca să-i de-a robia.

Nu vă lăsați amăgiți de strigătele celor vicleni cari vă îmbie cu slobozenia cea mincinoasă, ci spuneți-le lor: „Sfărâmând lanțul fricei, cnutului și robiei, nu voim să rupem și legăturile bune ale legii, dreptății și rușinei!“

Nu mai așa vom ajunge în țara libertății celei adevărate, care nu mai e departe!

După dreapta scriere românească numele orașului nostru nu se scrie **KIȘINEV** sau **KIȘINAU** ci **CHIȘINĂU**.

O întrebare România și pacea

Sunt trei săptămâni de când Republica moldovenească s'a declarat neatârnată, cu toate acestea prin bisericile din Basarabia preoțimea pomenește tot pe Stăpânirea vremelnică de acum câteva luni, sau poate că chiar pe Stăpânirea bolșevică de astăzi. Nici o măsură nu s'a luat pentru lucrul sfânt al Bisericii să se poată îndeplini precum trebuie. De altfel, cine să fi luat o astfel de măsură? Arhierul rus îi arde de Republica moldovenească?

„România“ dela Iași aduce știrea că guvernul român având în vedere împrejurările de pe frontul răsăritean, socotește cu puțință începerea târgurilor de pace cu Puterile centrale, întrucât acestea vor pune condiții pe temeiul cărora să se poată vorbi. Numita gazetă spune totodată că nu e adevărat că guvernul ar fi hotărât să facă pace cu orice preț.

Nădăjduim că povățitorii României vor face tot ce este cu puțință ca să îplinească dorințele sfinte ale poporului nostru. Credem că ei nu vor uita să ceară cu toată puterea *Transilvania și Bucovina*, pentru cari România și a pus în primejdie însăși viața ei.

HORA BASARABIEI

— CÂNTEC POPULAR —

Doă floră dintr'o grădină,
Dintr'o singură tulpină,
Stau în rouă despărțite,
De furtună, deslipite.
Una-i mândră și voioasă
Crește'n voie priute floră,
Alta-i tristă și duioasă
Ofilită de cu zori
Dar apare sfântul soare
Vine dulce primăvară,
Zile blânde luitoare.

— „Nu mai plânge sorioară!“
— „Sorioară, cum n'oi plânge,
Când durerea mă învinge,
Când vrăjmașul m'asuprește,
Din tulpină mă ciuntește?
N'am ca tine drept la viață
Și la soare luminos?
Imi due viața ca ntr-o ceată,
Sub un cer întunecos!...
... Din Hotin și până în mare,
Printre codri și vâlcele,
Nistrul duce'n nepăsare
Numai lacrimi de-ale mele!

— Nu mai plânge, scumpă floare,
In curând va fi iar soare!
N'auzi crivățul cum geme?...
I s'o fi trecut de vreme!
Prutul seacă... Nistrul mare
Iar va fi ca în trecut
Zid puternic de-apărare
Scumpul, vechiul nostru scut!
Și ntr-un gând și la un soare,
In veci de-acum o să crească
Mândra floare, lângă floare
Din tulpina Românească!“

D. Muruzi

Vor să facă la loc „Rusia mare“

Dupăce, prin neblenicia lor, au nimic-o, acum vor s'o facă iarăși la loc. La Iași și la Chişinău, la Tiraspol și prin alte părți, o mulțime de Ruși își bat capul cum ar putea fi adunate iarăși la loc părțile care s'au desfăcut din Rusia de odinioară. Mai cu seamă îi doare pe unii străini pierderea Basarabiei. O țară așa de frumoasă și de bogată, cu oameni așa de proști de pot fi mulși și tunși după plac, — păcat s'o scapi din mână...

Și atunci străinii lacomi se pun pe lucru. Ni se spune că, cu toată prezența aici a armatei române, ei fac o mulțime de pregătiri: trimit tineri la Iași pentru a organiza acolo cu ajutorul ofițerilor ruși cari au rămas în țară cu gândul să alcătuiască oști de voluntari. Apoi vor să-i aducă din nou în Basarabia, prin sate, pentru a răscula poporul. Ei trag nădejde că și Muraviev se va grăbi se vie spre Basarabia și să le dea mână de ajutor, ca să scoată de aici armata română și să facă din această țară din nou o gubernie rusească.

După cât am putut afla, autoritățile românești au dat de urma uclitorilor, cu cari vor ști ce e de făcut.

DATORIA celor chemați

În zilele de azi se vorbește mult despre soarta Basarabiei. Mai toți sunt de părere, că numai o singură cale istorică s'a deschis pentru dansa — anume *calea unirii*. Se află și îndoelnic, cari se tem să nu se întoarcă timpurie legăturii cu Rusia. De altă parte se găsesc și oameni — care chiar azi vreau să ne legăm cu Rusia. Cu totul deosebit stau dușmanii noștri — cari și acum visează că Basarabia va ajunge iarăși în jugul Rusiei Mari. Fericiti sunt cei d'întăi, cari mai bucurau vreau moartea — decât întoarcerea la Rusia!

Cei de al doilea încă nu sunt pe deplin luminați; sufletul lor e molipsit...

Dar cei de altreilea ca niște păcătoși încă sunt rătăciți, blăstămați și tot mai cred, că libertatea le-a dat-o Rusia.

Mai rămân dușmanii. Oare de ce nu ne vreau ei fericirea noastră?

Toată lumea știe, că noi vram numai să închem hotarele noastre și de fel nu ne băgăm, ca Rușii, în gospodărie străină. Trebuie să privim pe dușmanii noștri ca pe niște păcătoși și ticăloși, să ne căutăm de lucrul nostru sfânt și să ne întovărășim cu cei care ne vor ajuta.

Dar să nu creadă dușmanii că noi nu-i știm și nu le vedem lu-

DIN ROMANIA

Biserica dala Măraşti.—Inimi bune au poartat aduna de la cei ce simt ca a ajuta pe cei lipsii si a-ti aduce aminte de cei morţi pentru fară și neam nu este numai o faptă bună...

Are să renască din cenuşa în cari le-a prefăcut un duşman îndărjit că o mână de oameni au îndrăsnit să se împotrivescă celui mai mare general al lor...

Va străluci din nou de-aupra altarului, mai sfântă de cât ori când, mai măngâietoare decât ori când. Aşa a făgădui-tul...

Teatru.—In seara de 31 Februarie s-a jucat în Teatrul „Facia” din Chişinău pentru a doua oară piesă Răsvan şi Vidra de Bogdan P. Haşdeu...

TEATRU

Mulţimea rusească avea un idol şi era lipsită de libertate, era oarbă. Fără voia poporului a venit o putere din afară...

Captan D. Bogos.

Profesori şi servitori

In gazeta „Golos Chişineva” găsim următoarea informaţie interesantă. In Petrograd la cursurile politice pentru femei s-a stabilit o rânduială...

Fiecare Român, din oricare ţară ar fi el, trebuie să ştie că neamul nostru are drept la o altă viaţă decât până acum...

Se caută

mobilă, de închiriat sau de cumpărat.

crul lor spurcat! Feriţi-vă, d-lor, de urgenţele noastre, holbaţi ochii şi veniţi-vă în fire!

Noi ştim, că frunzişii vieţii noastre politice, cari sunt însărcinaţi să ne aducă la fericire...

Fraşilor conducători, voi sunteţi datori a întări credinţa celor îndoelnici şi a deschide ochii celor rătaşii.

Amintesc faptele mai proaspete când fostul Cherenchi nu ne da voie să organizăm armata noastră naţională.

Dovada lui era: — voi sunteţi separatişti, voi trageţi la Romani! — Şi ia! — dela Nicolae II şi până la socialistul Cherenchi...

Repet: Ruşii deprinşi să trăiască, ca trântorii, din spînzarea altor naţiuni...

Si iată de ce s'a sălbatăcit naşia rusească: în centrul ei era o mare contrazicere...

Intâi şi întâi el s'a aruncat la acei cari erau mai luminaţi decât el şi s'a început vărsarea de sânge.

Colonelul Muraviev a sfătuit pe Lenin să cucerească lumea toată...

Cei chemaţi la putere sunt datori să ştie, că în numele libertăţii şi al dreptăţii poporul nostru cere cultură...

In ziua de azi Ruşii ameninţă lumea întreagă c'un prăpăd peste toată faţa pământului.

Colonele Muraviev a sfătuit pe Lenin să cucerească lumea toată...

Cei chemaţi la putere sunt datori să ştie, că în numele libertăţii şi al dreptăţii poporul nostru cere cultură...

In ziua de azi Ruşii ameninţă lumea întreagă c'un prăpăd peste toată faţa pământului.

Colonele Muraviev a sfătuit pe Lenin să cucerească lumea toată...

Cei chemaţi la putere sunt datori să ştie, că în numele libertăţii şi al dreptăţii poporul nostru cere cultură...

In ziua de azi Ruşii ameninţă lumea întreagă c'un prăpăd peste toată faţa pământului.

Colonele Muraviev a sfătuit pe Lenin să cucerească lumea toată...

Adresa: România Nouă.

Un răspuns directorilor dela scoalele secundare din Chişinău

In ziaŝul „Sfatu ŝarjii” No. 25 din 2 Faun a. c. s'a publicat o dare de seamă despre învăţământul secundar din Chişinău.

Directorii cari au luat parte la şedinţa comisiunii directorilor scoalelor secundare, ce s'a ținut sub preşidul d-lui N. A. Hrişcov...

Eu aşi vrea să ştiu, cine sunt aceşti directori, în frunte cu d. Hrişcov?

meni, care şi-au făcut studiile în şcoli superioare chiar în Români; danşii nu ştiu că aicea la noi sunt oameni literaţi...

Dar noi mai avem la dispoziţiunea noastră o multime de profesori români din Bucovina, Transilvania, România şi alte ţări...

După cum vedem aici este ceva la mijloc. Aceşti domni directori gîndesc şi aşteaptă...

De aceea, cerem cu toată energia că să se treacă peste ele şi să începem în timpul cel mai scurt învăţământul secundar...

Justin Fraţiman Profesor secundar

PARTEA LITERARA

Lupta de la Măraşesti

Intre 23 Iulie şi 7 August, către Cozmeşti, Măraşesti şi Panciu s'a dat o bătălie crâncenă...

Stau supt un nuc între vii, pe deal, deasupra Siretului. Cu ochii liberi, văd tot câmpul bătăliei...

Se pare că în decada a treia a lunii Iulie domnul general Feld-maresal von Mackensen s'a hotărât să dea o lovitură...

Planul era fără îndoială frumos. Executarea lui fericită ar fi însemnat izolarea liniei Troţuşului...

Rolurile din piesă au fost foarte bine susţinute. Publicul a băgat de seamă lipsa doamnei Olimpia Bărsoanu...

Planul era fără îndoială frumos. Executarea lui fericită ar fi însemnat izolarea liniei Troţuşului...

— Trebuie să oprim puhoiul, ori să murim cu toţii! Bătălia s'a desvoltat încet-încet...

Mase mari de trupe erau concentrate pentru executarea unei asemenea operaţii...

ceasta am văzut-o şi noi, au văzut-o mai ales duşmanii noştri, în bătălia de la Măraşesti...

Cu o furie care creştea din oră în oră, bătălia luă o dezvoltare uriaşă.

Germanii trimiteau valuri după valuri, — mase mari de asalt. Artileria lor deslăntea un tir...

Ziua şi noaptea trupele noastre, cu mult inferoară în număr...

Astfel zile şi nopţi nesfârşite au luptat trupele noastre, către satul Stăjescu, Moara Roşie...

— Hai, domnule maior, că nu mai putem răbda. Şi atunci si domnul maior a simţit...

— Staţi, băeţi; aşteptaţi să vie vremea. Aşteptând să vie vremea în arşiţa nemilostivă...

— Hai, domnule maior, că nu mai putem răbda. Şi atunci si domnul maior a simţit...

— Staţi, băeţi; aşteptaţi să vie vremea. Aşteptând să vie vremea în arşiţa nemilostivă...

— Hai, domnule maior, că nu mai putem răbda. Şi atunci si domnul maior a simţit...

— Staţi, băeţi; aşteptaţi să vie vremea. Aşteptând să vie vremea în arşiţa nemilostivă...

Cu fulgerăriscurte lumineau tragedia şi frământarea din umbră, în timp ce pretutindeni trageau linii de foc...

În unele locuri împinşi îndărât, covârşii în alte părţi, soldaţii şi ofiţerii nu şi-au pierdut nici odată cumpătul...

Ştie că răniţii veneau foarte grăbiţi la posturile de prim ajutor...

Nici gazurile, nici exploziile în fricoşatul bombardament n'au zguduţ moralul...

Capitanul Gal din regimentul 8 de infanterie e vestit că trebuie să se degajeze îndărât...

— Consemnul meu e să lupt pe această poziţie până la ultimul om...

— Băeţi! Fraţilor! murmură aici până la unu pentru faţa noastră!

Inconjuraţi, băeţii căpitanului Gal s'au bătat cumplit.

— Bilet de elasa a doua pentru Bender se vinde cu 3 ruble 40 cop...

Iluminăţia oraşului. Incepând cu ziua de astăzi, lumina electrică pentru toţi abonaţii...

DENTISTUL Garnizoanei Chişinău G. B. Borşevschi

Str. Puşchin No. 25.

Duminică 18 Februarie, la ceasurile 12 din zi se va deschide

Universitatea Moldovenească Populară IN CASA EPARHIALA

Administraţia Universităţii

Cele din urmă ştiri

Bolşevicii fuş din Ucraina

Mişcări naţionaliste în Croaţia

De pe frontul apusean

Austria nu mai vrea războiul cu Rusia?

ANUNT

TIPOGRAFIA SOCIETĂŢII CULTURALE A ROMÂNILOR DIN BASARABIA

LIBRĂRIA NAŢIONALĂ CHIŞINĂU, ULIŢA GOGOL No. 39

Se află de vânzare tot felul de cărţi româneşti tipărite cu litere latine, precum: Gramatici, Cărţi de citire, Istorii, Geografii, Aritmetici, Povestiri, Poezii, Romane, ş. a.

Tipăreşte orice fel de lucrări: Cărţi, Reviste, Gazete, Anunţuri, Cărţi de vizită, ş. a.

PREŢURI POTRIVITE